

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії

Навчальний рік 2026-2027

СИЛАБУС

ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«РЕАБІЛІТАЦІЯ В ГЕРОНТОЛОГІЇ ТА ГЕРІАТРІЇ»

Нормативний освітній компонент

Форма здобуття освіти _____ очна _____

(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я» _____

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність «227» Фізична терапія, ерготерапія _____

(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація 227.01 «Фізична терапія»

Освітньо-професійна програма «Фізична терапія, ерготерапія»

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Курс 3

Силабус освітнього компоненту
затверджено на засіданні кафедри
спортивної, фізичної та реабілітаційної
медицини, фізичної терапії, ерготерапії
ХНМУ

Протокол від
«27» _____ серпня _____ 2024 року № 1

В.о. завідувачки кафедри

_____ доцент Олена МАРКОВСЬКА

Схвалено методичною комісією ХНМУ з
проблем терапевтичного профілю

Протокол від
«28» _____ серпня _____ 2024 року № 1

Голова

_____ професор Павло КРАВЧУН

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Марковська Олена Володимирівна – в.о. завідувача кафедри спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії ХНМУ, к.мед.н., доцент
2. Самойлова Ганна Петрівна – доцент кафедри спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії ХНМУ, к.мед.н.
3. Латогуз Сергій Іванович – доцент кафедри спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії ХНМУ, к.мед.н, доцент
4. Буряченко Вадим Анатолійович, викладач кафедри спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії.

ДАНИ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Буряченко Вадим Анатолійович Самойлова Ганна Петрівна
Інформація про викладача	Професійні інтереси: фізична реабілітація, спортивна медицина, лікувальний масаж, ерготерапія, мануальна терапія.
Контактний тел.	+380663821853, +380673557220
E-mail:	va.buriachenko@knmu.edu.ua h.p.samoilova@knmu.edu.ua ,
Інформація про консультації: <u>очні консультації</u> розклад: місце проведення: <u>он-лайн консультації</u>	вівторок з 13.00 до 15.00 четвер з 13.00 до 15.00 Університетська клініка ХНМУ, вул. Олександра Шпейера, 4 за попередньою домовленістю, http://31.128.79.157:8083/mod/bigbluebuttonbn/view.php?id=27208
Локація	 <p style="text-align: right;">вул. Олександра Шпейера, 4</p>

ВСТУП

Силабус освітнього компоненту «Реабілітація в геронтології та геріатрії» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Фізична терапія, ерготерапія» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), перший (бакалаврський) рівень, галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 227 «Терапія та реабілітація».

Опис освітнього компоненту (анотація)

Реабілітація в геронтології та геріатрії як освітній компонент базується на вивченні здобувачами анатомії людини, медичної біології, медичної хімії, медичної та біологічної фізики, фізіології, патофізіології, гігієни та екології, фармакології, пропедевтики внутрішньої медицини, пропедевтики педіатрії й інтегрується з цими дисциплінами; забезпечує послідовність та взаємозв'язок з внутрішньою медициною, хірургією, травматологією й ортопедією, неврологією та іншими предметами навчального плану, що передбачає інтеграцію викладання з цими ОК. Реабілітація в геронтології та геріатрії як освітній спрямований на вивчення основних принципів, методів та підходів до реабілітації пацієнтів похилого та старечого віку. Розглядаються фізіологічні, патологічні та психологічні особливості старіння, методи профілактики та корекції вікових змін, а також організація комплексної реабілітаційної допомоги особам літнього віку з різними захворюваннями та станами.

Предметом вивчення освітнього компоненту є формування в здобувачів адекватних уявлень про їхню майбутню діяльність, особливості професії й тих вимог, які будуть пред'явлені майбутньому фахівцеві з вищою освітою. Медичні ВНЗ повинні готувати всебічно розвинених спеціалістів, які б володіли теоретичними знаннями і практичними навичками та вміннями застосування різноманітних технік та методик лікувального масажу в своїй лікувально-профілактичній роботі.

Міждисциплінарні зв'язки:

Базується на базових знаннях, вміннях, навичках, які отримані раніше при вивченні анатомії людини, фізіології людини, патофізіології, пропедевтики внутрішніх хвороб з якими інтегрується програма «Реабілітація в геронтології та геріатрії».

Пререквізити

«Реабілітація в геронтології та геріатрії» як навчальна дисципліна базується на вивченні здобувачами анатомії людини, медичної біології, медичної хімії, медичної та біологічної фізики, фізіології, патофізіології, гігієни та екології, фармакології, пропедевтики педіатрії й інтегрується з цими дисциплінами; забезпечує послідовність та взаємозв'язок з травматологією й ортопедією, неврологією, та іншими предметами навчального плану, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами.

Постреквізити: Основні положення **освітнього компоненту** мають застосовуватися при вивченні суміжних дисциплін протягом 4 років навчання, є

базою для підготовки до ЄДКІ, підготовки до навчання у закладах вищої освіти на програмах другого магістерського рівня вищої освіти.

Посилання на сторінку освітнього компоненту в MOODLE - <https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=6289>

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ:

1.1. Мета викладання освітнього компоненту «Реабілітація в геронтології та геріатрії» є: формування у здобувачів освіти компетентностей щодо оцінки функціонального стану осіб похилого віку, розробки та реалізації індивідуальних програм реабілітації, спрямованих на збереження або відновлення рухової активності, когнітивних функцій та якості життя літніх пацієнтів.

1.2. Основними завданнями вивчення освітнього компоненту «Реабілітація в геронтології та геріатрії» є:

- Ознайомлення із сучасними підходами до реабілітації в геронтології та геріатрії.
- Вивчення впливу вікових змін на опорно-руховий апарат, нервову систему та загальний стан здоров'я.
- Опанування методів фізичної терапії, ерготерапії, кінезіотерапії, когнітивної реабілітації та психосоціальної підтримки осіб літнього віку.
- Розвиток навичок міждисциплінарної взаємодії в команді фахівців з реабілітації.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування здобувачами **компетентностей:**

інтегральні:

Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.

загальні:

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 03. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 04. Здатність працювати в команді.

ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 07. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 08. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 09. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

спеціальні (фахові, предметні):

СК.01. Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.

СК 02. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.

СК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.

СК 04. Здатність враховувати медичні, психологопедагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.

СК 05. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.

СК 06. Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати.

СК 07. Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії.

СК 08. Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.

СК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.

СК 10. Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати.

СК 11. Здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.

СК 12. Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.

СК 13. Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя.

СК 14. Здатність знаходити шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії та ерготерапії.

1.3.2. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами наступних програмних результатів навчання:

ПРН 01. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.

ПРН 02. Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами).

ПРН 03. Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.

ПРН 05. Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; вибирати оптимальні методи та засоби збереження життя.

ПРН 07. Тракувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).

ПРН 09. Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії.

ПРН 10. Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності.

ПРН 12. Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.

ПРН 13. Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.

ПРН 15. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною

приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.

ПРН 16. Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.

ПРН 17. Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифікувати поточну діяльність.

ПРН 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

1.3.3. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами наступних соціальних навичок (Soft skills):

Зв'язок – здатність до усного спілкування, написання, подання, прослуховування.

Люб'язність – манери, етикет, діловий етикет, кажу, будь ласка, і дякую вам, шанобливо.

Гнучкість – адаптивність, бажання змінюватися, навчання протягом усього життя, приймає нові речі, налаштовує, навчає.

Цілісність – чесна, етична, висока моральність, має особисті цінності.

Міжособистісні навички – приємність, привабливість, почуття гумору, дружність, вихованість, співпереживання, самоконтроль, терпимість, комунікабельність.

Позитивне ставлення – оптимістичний, захоплений, заохочувальний, щасливий, впевнений.

Професіоналізм – діловий, добре одягнений.

Відповідальність – підзвітна, надійна, виконує роботу, винахідлива, самодисциплінована, хоче робити добре, сумлінно, здоровий глузд.

Командна робота – кооператив, працюють разом з іншими, приємні, сприятливі, корисні, спільні.

Робоча етика – працьовитий, готовий працювати, лояльний, ініціативний, мотивований вчасно.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів – 5	22 «Охорона здоров'я»	Нормативна
Загальна кількість годин – 150	Спеціальність: 227 «Терапія та реабілітація» (шифр і назва) Спеціалізація 227.01 «Фізична терапія»	Рік підготовки:
		3-й
		Семестр
		5-й
		Лекції
Годин для денної (або вечірньої) форми навчання: аудиторних – 70 самостійної роботи студента – 80	Освітній ступінь: перший (бакалаврський) ОПП «Фізична терапія, ерготерапія»	14 год.
		Практичні, семінарські
		56 год.
		Самостійна робота
		80 год.
		Індивідуальні завдання: - Вид контролю: іспит

2.1. Опис дисципліни

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1	Вступ до геронтології та геріатрії. Фізіологічні та патологічні зміни у літньому віці	2	Інформаційна (освітня)
2	Чинники, що впливають на якість життя осіб похилого віку. Поширені захворювання у геріатричних пацієнтів.	2	Інформаційна (освітня)
3	Фізична терапія та кінезіотерапія у геріатричних пацієнтів	2	Інформаційна (освітня)
4	Ерготерапія та адаптація середовища	2	Інформаційна (освітня)
5	Когнітивна реабілітація та робота з пацієнтами із деменцією	2	Інформаційна (освітня)
6	Мультидисциплінарний підхід в реабілітації та медикаментозна підтримка геріатричних пацієнтів	2	Інформаційна (освітня)
7	Сучасні технології в реабілітації осіб	2	Інформаційна

	похилого віку		(освітня)
	Всього годин	14	

2.2.1 Теми семінарських занять

Проведення семінарських занять не передбачено програмою

2.2.3. Практичні заняття

№ з/п	Тема	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Вступ до геронтології та геріатрії. Фізіологічні та патологічні зміни у літньому віці	4	Розповідь-пояснення, бесіда	Усне опитування (індивідуальне)
2	Чинники, що впливають на якість життя осіб похилого віку. Поширені захворювання у геріатричних пацієнтів.	4	Розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація	Усне опитування (індивідуальне)
3	Оцінка функціонального стану літніх людей	4	Розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація	Усне опитування (індивідуальне)
4	Фізична терапія та кінезіотерапія у геріатричних пацієнтів	4	Розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація	Усне опитування (індивідуальне)
5	Ерготерапія та адаптація середовища	4	Розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація	Усне опитування (індивідуальне)
6	Профілактика падінь та остеопоротичних переломів	4	Розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація	Усне опитування (індивідуальне)
7	Когнітивна реабілітація та робота з пацієнтами із деменцією	4	Розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація	Усне опитування (індивідуальне)
8	Психосоціальна підтримка літніх людей	4	Розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація	Усне опитування (індивідуальне)
9	Масаж в геріатрії та	4	Розповідь-	Усне

	геронтології		пояснення, бесіда, демонстрація	опитування (індивідуальне)
10	Харчування та нутритивна підтримка у геріатричних пацієнтів	4	Розповідь- пояснення, бесіда, демонстрація	Усне опитування (індивідуальне)
11	Паліативна допомога та реабілітація у термінальних станах	4	Розповідь- пояснення, бесіда, демонстрація	Усне опитування (індивідуальне)
12	Організація реабілітаційної допомоги для осіб літнього віку	4	Розповідь- пояснення, бесіда, демонстрація	Усне опитування (індивідуальне)
13	Мультидисциплінарний підхід в реабілітації та медикаментозна підтримка геріатричних пацієнтів	4	Розповідь- пояснення, бесіда, демонстрація	Усне опитування (індивідуальне)
14	Сучасні технології в реабілітації осіб похилого віку	4	Розповідь- пояснення, бесіда, демонстрація	Усне опитування (індивідуальне)
	Всього годин	56		

2.2.4 Лабораторні заняття

Проведення лабораторних занять не передбачено програмою

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Вступ до геронтології та геріатрії. Фізіологічні та патологічні зміни у літньому віці	7	Підготовка конспекту	Усне опитування, перевірка конспекту
2	Чинники, що впливають на якість життя осіб похилого віку. Поширені захворювання у геріатричних пацієнтів.	5	Підготовка конспекту	Усне опитування, перевірка конспекту
3	Оцінка функціонального стану літніх людей	7	Підготовка конспекту	Усне опитування, перевірка

				конспекту
4	Фізична терапія та кінезіотерапія у геріатричних пацієнтів	7	Підготовка конспекту	Усне опитування, перевірка конспекту
5	Ерготерапія та адаптація середовища	5	Підготовка конспекту	Усне опитування, перевірка конспекту
6	Профілактика падінь та остеопоротичних переломів	5	Підготовка конспекту	Усне опитування, перевірка конспекту
7	Когнітивна реабілітація та робота з пацієнтами із деменцією	5	Підготовка конспекту	Усне опитування, перевірка конспекту
8	Психосоціальна підтримка літніх людей	5	Підготовка конспекту	Усне опитування, перевірка конспекту
9	Масаж в геріатрії та геронтології	5	Підготовка конспекту	Усне опитування, перевірка конспекту
10	Харчування та нутритивна підтримка у геріатричних пацієнтів	5	Підготовка конспекту	Усне опитування, перевірка конспекту
11	Паліативна допомога та реабілітація у термінальних станах	5	Підготовка конспекту	Усне опитування, перевірка конспекту
12	Організація реабілітаційної допомоги для осіб літнього віку	5	Підготовка конспекту	Усне опитування, перевірка конспекту
13	Мультидисциплінарний підхід в реабілітації та медикаментозна підтримка геріатричних пацієнтів	7	Підготовка конспекту	Усне опитування, перевірка конспекту
14	Сучасні технології в реабілітації осіб похилого віку	7	Підготовка конспекту	Усне опитування, перевірка

				конспекту
	Всього годин	96		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ»

Система оцінювання та вимоги (види контролю, методи контролю, форми контролю, критерії оцінки рівня знань, умови допуску до підсумкового контролю)

При вивченні дисципліни застосовується поточний та підсумковий семестровий контролю. Також, передбачено обов'язковий контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу.

Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування, тестування, бесіди здобувачів із заздалегідь визначених питань, у формі виступів здобувачів вищої освіти з доповідями при обговоренні навчальних питань на практичних заняттях.

Задля оцінювання самостійної роботи здобувачів освіти пропонується альтернативний варіант (*за вибором*): традиційні види завдань: написання контрольної роботи, реферату або творчі види: підготовка мультимедійної презентації, опрацювання навчальної літератури (складання анотації, рецензування, цитування, тези першоджерел, доповнення лекцій).

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти. Він проводиться в усній. Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу, а обсяг навчального матеріалу, який виноситься на підсумковий семестровий контроль, визначається робочою програмою дисципліни.

Формою контролю є «іспит», передбачається, що допуск до іспиту визначається у балах ЗНД від 70 до 120, при відсутності пропусків аудиторних занять та лекцій. Пропуски аудиторних занять та лекцій повинні бути відпрацьовані в обов'язковому порядку. Іспит оцінюється від 50 до 80 балів. Оцінка з дисципліни – є сума балів за ЗНД, ІЗЗ та іспиту і складає від 120 до 200 балів.

Здобувачам освіти, які виконали вимоги програму навчальної дисципліни та були допущені до складання іспиту, але не склали його або не з'явилися виставляється оцінка **Fx**.

Здобувачам освіти, які були не допущені до складання іспиту, у зв'язку з недостатньою кількістю балів за ЗНД виставляється у відомість відмітка «не допущено» (оцінка **F**).

Здобувачу освіти, який допущений до складання іспиту, але не з'явився на його складання, виставляється у відомість відмітка «не з'явився» (оцінка **Fx**).

**Оцінювання успішності навчання студентів за ECTS організації
навчального процесу (іспит)**

**Перерахунок середньої оцінки за поточний контроль у багатобальну
шкалу
(для дисциплін, що завершуються ДЗ або іспитом)**

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
5	120	3.91-3,94	94
4.95-4,99	119	3.87-3,9	93
4.91-4,94	118	3.83- 3,86	92
4.87-4,9	117	3.79- 3,82	91
4.83-4,86	116	3.74-3,78	90
4.79-4,82	115	3.7- 3,73	89
4.75-4,78	114	3.66- 3,69	88
4.7-4,74	113	3.62- 3,65	87
4.66-4,69	112	3.58-3,61	86
4.62-4,65	111	3.54- 3,57	85
4.58-4,61	110	3.49- 3,53	84
4.54-4,57	109	3.45-3,48	83
4.5-4,53	108	3.41-3,44	82
4.45-4,49	107	3.37-3,4	81
4.41-4,44	106	3.33- 3,36	80
4.37-4,4	105	3.29-3,32	79
4.33-4,36	104	3.25-3,28	78
4.29-4,32	103	3.21-3,24	77
4.25- 4,28	102	3.18-3,2	76
4.2- 4,24	101	3.15- 3,17	75
4.16- 4,19	100	3.13- 3,14	74
4.12- 4,15	99	3.1- 3,12	73
4.08- 4,11	98	3.07- 3,09	72
4.04- 4,07	97	3.04-3,06	71
3.99-4,03	96	3.0-3,03	70
3.95- 3,98	95	Менше 3	Недостатньо

Шкала оцінювання у ХНМУ

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно

120–129	Е	Задовільно
Менше 120	Ф, Fx	Незадовільно

Критерії оцінювання практичних навичок

Кількість навичок	«5»	«4»	«3»	Відповідь за білетами практичної частини	За кожну практичну навичку здобувач одержує від 5 до 8 балів, що відповідає: «5» - 8 балів «4» - 6,5 балів «3» - 5 балів
1	8	6,5	5		
2	8	6,5	5		
3	8	6,5	5		
4	8	6,5	5		
5	8	6,5	5		
	40	32,5	25		

Оцінювання теоретичних знань за складеними на кафедрі білетами, які включають усі теми дисципліни.

Критерії оцінювання теоретичних знань

Кількість питань	«5»	«4»	«3»	Усна відповідь за білетами, які включають теоретичну частину дисципліни	За кожну відповідь студент одержує від 5 до 8 балів, що відповідає: «5» - 8 балів «4» - 6,5 балів «3» - 5 балів
1	8	6,5	5		
2	8	6,5	5		
3	8	6,5	5		
4	8	6,5	5		
5	8	6,5	5		
	40	32,5	25		

Відповідність оцінювання дисципліни в балах оцінюванню в традиційних оцінках

Оцінка дисципліни в балах	Традиційна оцінка з дисципліни
180–200	«5»
150–179	«4»
120–149	«3»

Після завершення вивчення дисципліни завуч або викладач виставляють здобувачу кількість балів та відповідну оцінку у залікову книжку та заповнюють відомості успішності студентів з дисципліни за формами.

3.2. Питання до іспиту:

1. Що таке геронтологія та які її основні напрямки?
2. Які основні завдання геріатрії?
3. Які демографічні зміни відбуваються у світі щодо старіння населення?
4. Як змінюється опорно-руховий апарат з віком?

5. Які зміни відбуваються в серцево-судинній системі у похилому віці?
6. Які вікові зміни характерні для нервової системи?
7. Які основні психологічні зміни відбуваються у літніх людей?
8. Які соціальні фактори впливають на здоров'я геріатричних пацієнтів?
9. Як зміни когнітивних функцій впливають на самостійність літньої людини?
10. Які основні причини розвитку остеопорозу в похилому віці?
11. Які є основні види деменції?
12. Як проявляється саркопенія та які її наслідки?
13. Які основні шкали використовуються для оцінки когнітивних функцій у геріатрії?
14. Як визначають рівень ризику падінь у літніх людей?
15. Які методи оцінки функціонального стану застосовуються в геріатричній реабілітації?
16. Які основні принципи фізичної терапії у літніх людей?
17. Які вправи рекомендовані для збереження м'язової сили у геріатричних пацієнтів?
18. Які особливості проведення кінезіотерапії у пацієнтів з хронічними захворюваннями?
19. Які допоміжні засоби використовуються для полегшення повсякденної діяльності літніх людей?
20. Як адаптація житлового середовища може допомогти зменшити ризик травм у людей похилого віку?
21. Які завдання ерготерапії при роботі з геріатричними пацієнтами?
22. Які основні фактори ризику падінь у літніх людей?
23. Які вправи рекомендовані для покращення балансу та координації у людей похилого віку?
24. Як харчування впливає на ризик розвитку остеопорозу?
25. Які методи стимуляції когнітивних функцій застосовуються у літніх людей?
26. Які основні підходи до роботи з пацієнтами з деменцією?
27. Як організувати середовище для пацієнта з когнітивними порушеннями?
28. Які основні причини соціальної ізоляції літніх людей?
29. Як впливає депресія на фізичний стан людей похилого віку?
30. Які методи психологічної підтримки використовуються у геріатричних пацієнтів?
31. Які нутрієнти є критично важливими для літніх людей?
32. Як оцінюється нутритивний статус геріатричних пацієнтів?
33. Які основні принципи харчування при саркопенії?

34. Які методи фізичної реабілітації застосовуються після інсульту у геріатричних пацієнтів?
35. Як відновлюються когнітивні функції після інсульту у літніх людей?
36. Які фактори впливають на прогноз реабілітації після інсульту?
37. Які принципи паліативної допомоги для літніх пацієнтів?
38. Як контролюється біль у паліативних хворих?
39. Яку роль відіграє реабілітація у покращенні якості життя паліативних пацієнтів?
40. Які особливості міждисциплінарного підходу в геріатричній реабілітації?
41. Які моделі надання геріатричної допомоги існують у сучасній медицині?
42. Як організовується догляд за літніми пацієнтами в умовах стаціонару та вдома?
43. Що таке поліпрагмація та чому вона небезпечна для літніх людей?
44. Які основні принципи призначення медикаментів у геріатричній практиці?
45. Як зміни у фармакокінетиці впливають на дозування препаратів у літньому віці?
46. Які технологічні засоби використовуються у реабілітації геріатричних пацієнтів?
47. Як телереабілітація може допомогти літнім пацієнтам?
48. Які переваги та обмеження має роботизована реабілітація?
49. Як віртуальна реальність може бути застосована у геріатричній реабілітації?
50. Які перспективи розвитку реабілітації для осіб похилого віку у майбутньому? Які перспективи розвитку реабілітації для осіб похилого віку у майбутньому?

3.3. Індивідуальні завдання:

1. Підготовка реферату за темами для самостійного вивчення (5 балів).
2. Проведення самостійного фрагменту наукового дослідження (10 балів).
3. Пошук та опрацювання навчальних і науково-методичних ресурсів за темами для самостійного вивчення (5 балів).
4. Підготовка наукової доповіді на засіданні наукового гуртка та/або науково-студентській конференції (10 балів).
5. Участь у міжвузівській та/або всеукраїнській олімпіаді з дисципліни (10 балів).
6. Підготовка наукових публікацій: тез з збірниках науково-практичних конференцій, збірниках наукових праць, статей у фахових наукових виданнях (10 балів).

3.4. Правила оскарження оцінки

Апеляція студента щодо оцінки (кількості балів), отриманої на заліку у ХНМУ, повинна подаватись особисто не пізніше наступного робочого дня після оголошення оцінки.

Апеляція розглядається не пізніше наступного дня після її подання у присутності студента.

Додаткове опитування студента при розгляді апеляцій не допускається.

Порядок подання і розгляду апеляції повинен бути оприлюднений та доведений до відома студента не пізніше ніж 7 днів до початку іспитів.

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Вимоги дисципліни.

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у здобувачів/ок виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/ка надасть на першому практичному занятті.

Під час лекційного заняття студентам та студенткам рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до лектора/ки – це абсолютно нормально.

Практичні заняття

Активна участь під час обговорення в аудиторії, студенти/ки мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливості та неупередженості,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від здобувачів/ок очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Відвідування занять та поведінка.

Очікується, що здобувачі відвідуватимуть всі лекційні та практичні заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його (згідно графіку на інформаційному стенді кафедри).

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;

- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття.

заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);

- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;

- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;

- грати в азартні ігри;

- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);

- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

Використання електронних гаджетів.

Використання електронних гаджетів є основним і потужним інформаційним джерелом до вивчення курсу, адаптивним до сучасних вимог і сприяє входженню в сучасний європейський освітній простір. Гаджети забезпечують постійний зворотній зв'язок: «викладач-студент», «студент-студент», «студент-група здобувачів».

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Політика щодо академічної доброчесності.

Кафедра спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії підтримує нульову толерантність до плагіату. Від здобувачів вищої освіти очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Савченко В. В. Основи геронтології та фізична терапія в геріатрії: навчальний посібник. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2022.
2. Відновне лікування та реабілітація пацієнтів у педіатрії та геріатрії: методичні рекомендації. Київ, 2020.
3. Попадюха Ю. А. Сучасні технічні та ортопедичні засоби у реабілітації, фізичній терапії, ерготерапії: підручник у 2 томах. Т.1. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 563 с.

4. Ліщина О. В., Мельничук Д. О. Сучасні оздоровчо-реабілітаційні технології. Луцьк, 2020. Вип. 10.
5. Самойленко В. Б., Яковенко Н. П., Петряшев І. О. та ін. Медична і соціальна реабілітація: підручник. 3-тє вид. Київ: ВСВ «Медицина», 2018. 464 с.

Допоміжна

1. Голка Г.Г. Травматологія та ортопедія / Г.Г. Голка, О.А. Бур'янов, В.Г. Климовицький - Київ, 2014. 416 с.
2. Музика Ф. Анатомія людини : навч. посіб. / Ф. Музика, М. Гриньків, Т. Куцериб . -
3. Л., 2014. 360 с.
4. Сергеев В.М. Відродження. Лікування зціленням-шлях в довголіття. Друге видання. / В.М. Сергеев.-Луцьк;Вежа-Друк.-2017-104с.
5. Сергеев В.М. Народні методи оздоровлення / популярні оздоровчі системи. Методичні вказівки/В.М Сергеев, А.О Альошин І.О. Бичук/. Луцьк : Вежа-Друк, 2018.-72с.
6. Сергеев В.М. Нетрадиційні методи оздоровлення/Методичні рекомендації / В.М Сергеев, А.О Альошин, І.О.Бичук/ Луцьк.-Вежа-Друк.-2018.-83с.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=6289>
2. Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc
3. Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf
4. Порядок проведення занять з поглибленого вивчення здобувачами Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/nak-poriad-pogl-vyv-dysc.docx
5. Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf
6. Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_neform_osv.pdf
7. ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:
http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=710

[8%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk](http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk)

8. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk

8. ІНШЕ -